

Arviointi	Ihminen ja historia	Historian ilmiöt	Historiatiedon löytäminen	Historian lähteet	Historiallinen empatia
4-5	Ei ymmärrä tai osaa selittää ihmisten käyttäytymistä historiassa	Ei ymmärrä historian syy-seuraussuhteita	Ei suoriudu tiedonhakutehtävistä tai pysty löytämään merkityksellistä tietoa historiasta.	Ei tunnista erilaisia lähteitä tai sitä, mitä alkuperäislähde tarkoittaa	Ei kykene ymmärtämään historiallisten henkilöiden toimien syitä tai motiiveja.
6-7	Osaa joissain tapauksissa selittää, miksi ihmiset toimivat historiassa eri tavoin	Ymmärtää syy-seuraussuhteita vähintään osittain, vaikkakin niiden kuvailu on puutteellista	Pystyy löytämään tiedonjyväsiä tutkittavasta ilmiöstä.	Osaa erottaa toisistaan joitain erilaisia lähteitä ja tulkita niitä (esim. maalaukset, taide, tekstit)	Ymmärtää esimerkkejä siitä, kuinka ihminen on toiminut menneisyydessä eri tavoilla.
8	Ymmärtää useita ihmisen toimintaan historiassa vaikuttaneita syitä	Osaa kertoa historian syy-seuraussuhteista monipuolisemmin	Pystyy valmistelevaan esityksen tutkittavasta ilmiöstä. Löytää tietoa eri lähteistä esimerkiksi internet-hauilla.	Ymmärtää lähdekritiikkiä ja sitä, että lähteiden luotettavuutta voi arvioida eri tavoin esittämällä niille kysymyksiä.	Ymmärtää, että ympäröivä yhteiskunta on historiassa vaikuttanut ihmisten toimintaan. Osaa antaa esimerkkejä.
9-10	Ymmärtää monipuolisesti sitä, miten aatteet, ympäristö tai konfliktit ovat muokanneet ihmisen toimintaa historiassa	Ymmärtää, että historiallisilla ilmiöillä voi olla useita erilaisia taustatekijöitä. Esim. sodalle tai pitkälle rauhan jaksolle voi olla useita erilaisia syitä.	Löytää tietoa useista eri paikoista. Pystyy keräämään omalta kannaltaan tärkeää tietoa ja vertailemaan sitä. Osaa arvioida tiedon luotettavuutta jollain tapaa.	Osaa soveltaa lähdekritiikkiä ja vertailla erilaisten lähteiden luotettavuutta. Tunnistaa, jos lähde on laadittu esim. vaikuttamistar-koitukseen	Osaa kuvailla monipuolisesti sitä, kuinka kulttuuri, yhteiskunta, työnteke ja ihmisen elintaso ovat vaikuttaneet ihmisen toimintaan. Osaa vertailla eri aikakausien ajattelua ja toimintatapoja.